

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol
Dyddiad y Cyfarfod:	18 Rhagfyr 2013
Aelod Arweiniol/Swyddog:	Alan Smith, Pennaeth Cynllunio Busnes a Pherfformiad
Awdur yr Adroddiad:	Craig Berry, Rheolwr Gwybodaeth Corfforaethol
Teitl:	Strategaeth Rheoli Gwybodaeth

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

- 1.1 Mae gwybodaeth yn cynrychioli un o adnoddau mwyaf gwerthfawr Cyngor Sir Ddinbych. Fel sefydliad, rydym angen sicrhau ein bod yn rheoli ein gwybodaeth yn effeithiol, a thrwy hynny yn ein galluogi i wireddu a manteisio ar ei gwir werth fel ased corfforaethol i gefnogi cyflawni blaenoriaethau busnes, sicrhau effeithlonrwydd a lleihau risg.
- 1.2 Datblygwyd Strategaeth Rheoli Gwybodaeth i ddarparu'r fframwaith corfforaethol ar gyfer rheoli asedau gwybodaeth y Cyngor (gweler atodiad 1).
- 1.3 Rhoddodd yr UDRh gymeradwyaeth i fabwysiadu'r Strategaeth Rheoli Gwybodaeth yn ystod eu cyfarfod a gynhaliwyd ar 7 Tachwedd.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1 Codi ymwybyddiaeth am y fframwaith newydd ar gyfer rheoli ein hasedau gwybodaeth gyda'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol. Dylai'r Pwyllgor nodi y llywodraethir gwybodaeth y Cyngor yn well yn sgil y Strategaeth.

3. Argymhellion

- 3.1 Argymhellir bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn nodi fframwaith y Cyngor ar gyfer rheoli ei asedau gwybodaeth, fel y manylir yn y Strategaeth Rheoli Gwybodaeth.

4. Manylion yr Adroddiad

- 4.1 Rydym yn dechrau cyfnod pan mae sefydliadau yn y sector cyhoeddus, fel ni, bellach dan bwysau cynyddol i gyflwyno effeithlonrwydd busnes, tra'n sicrhau parhad busnes a rheoli risg. Yn ogystal, bellach mae yna fwy o graffu allanol o sut mae cyrff cyhoeddus yn rheoli eu gwybodaeth gyda symudiad tuag at fod yn fwy agored a thryloyw o safbwynt y wybodaeth sydd gennym a lefelau uwch o ofynion rheoliadol sy'n ei gwneud yn ofynnol i ni ddiogelu ein adnoddau gwybodaeth yn fwy trylwyr.

4.2 Heb fframwaith corfforaethol diffiniedig ar waith i reoli gwybodaeth yn y Cyngor, mae wedi'i adael i unigolion, timau ac adrannau i reoli'r adnodd gwerthfawr hwn. O ganlyniad, mae arferion rheoli gwybodaeth yn anghyson ar draws y sefydliad, sydd wedi creu nifer o heriau, gan gynnwys:

- **Mae'n anodd ac yn cymryd llawer o amser i gael hyd i wybodaeth –** Mae gwybodaeth yn cael ei lledaenu ar draws cymysgedd o gyfryngau storio gan gynnwys: gyriant rhwydwaith, negeseuon e-bost, cymwysiadau busnes, papur ac ati. Mae hyn yn gwneud y broses o geisio adnabod a dod o hyd i wybodaeth yn un sy'n cymryd llawer o amser a chymhleth.
- **Gofynion rheoleiddio cynyddol** - Lefelau cynyddol o ofynion o'r fframwaith deddfwriaethol sy'n llywodraethu ein gwybodaeth fel, y Ddeddf Diogelu Data, Rhwydwaith Gwasanaethau Cyhoeddus a Deddf Rhyddid Gwybodaeth. Gall hyn yn aml arwain at ddryswch ac ansicrwydd ynghylch cydymffurfio.
- **Lefelau cymhwysedd** - Nid yw'r rhan fwyaf o Swyddogion ac Aelodau wedi derbyn digon o hyfforddiant mewn deddfwriaeth allweddol megis y Ddeddf Diogelu Data. Mae hyn yn rhoi unigolion a'r Cyngor mewn mwy o berygl o gael eu herlyn o dan y deddfwriaeth berthnasol.
- **Perchnogaeth gwybodaeth –** Mae gwybodaeth yn cael ei hystyried yn aml yn perthyn i unigolyn neu adran yn hytrach nag yn adnodd sefydliadol mewn gwirionedd. Gall hyn atal rhannu gwybodaeth ac atal gweithgareddau cydweithio.
- **Parhad busnes** - Gwybodaeth hanfodol a gedwir ar bapur, yn cynrychioli risg i'r busnes o fethu gweithredu'n effeithiol mewn achos o drychineb fel tân neu lifogydd. Mae yna hefyd heriau cysylltiedig o safbwynt gwybod beth yw ein hasedau gwybodaeth hanfodol a sicrhau eu bod yn ddigon cadarn a hygyrch.
- **Gormod o wybodaeth (electronig a phapur)** - Mae gan y Cyngor 8 miliwn o ffeiliau electronig wedi eu storio ar y rhwydwaith corfforaethol a 26,000 bocs o gofnodion papur a gedwir yn y Storfeydd Corfforaethol. Mae hyn yn cynrychioli cyfaint enfawr o wybodaeth i'w rheoli ar gost sylweddol.
- **Arferion rheoli cofnodion anghyson** - Cofnodion Corfforaethol (ar bapur ac yn electronig) ddim yn cael eu cadw a'u gwaredu yn unol â'r Rhestr Cadw corfforaethol, gan wneud y Cyngor yn agored i risgiau gweithredol a deddfwriaethol.

- **Tryloywder ac atebolrwydd** - Gofynion cynyddol i sefydliadau yn y sector cyhoeddus fod yn dryloyw ac yn atebol, sy'n golygu bod angen i ni fod yn fwy rhagweithiol wrth gyhoeddi ein gwybodaeth, lle rydym yn gallu gwneud hynny.
- 4.3 Ers 2008, mae adroddiadau gan Swyddfa Archwilio Cymru a thîm Archwilio Mewnol y Cyngor wedi nodi gwendidau yn y ffordd y mae'r Cyngor yn rheoli ei wybodaeth.
- 4.4 Mae'r Cyngor wedi rhoi mwy o ffocws ar faterion rheoli gwybodaeth drwy ffurfio'r Tîm Gwybodaeth Corfforaethol ar ddiwedd 2012. Mae'r Tîm Gwybodaeth Corfforaethol bellach wedi datblygu Strategaeth Rheoli Gwybodaeth i fynd i'r afael â'r heriau a nodwyd ac i ymgorffori'r arferion gweithio gwell gofynnol yn y meysydd canlynol:
- Cydymffurfiaeth Gwybodaeth
 - Mynediad i Wybodaeth
 - Sicrwydd Gwybodaeth
 - Ansawdd Gwybodaeth
 - Cadw a Gwaredu Gwybodaeth
 - Hyfforddiant Gwybodaeth a Chodi Ymwybyddiaeth

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 5.1 Bydd y fframwaith a ddangosir yn y Strategaeth yn cefnogi'r Cyngor wrth gyflawni'r blaenoriaethau corfforaethol, drwy:
- Sicrhau y gellir dod o hyd i'n gwybodaeth yn gyflym ac yn hawdd;
 - Sicrhau bod ein gwybodaeth yn cael ei diogelu, yn ôl risg;
 - Sicrhau bod gan ein staff ac aelodau'r lefelau gofynnol o gymwyseddu i reoli gwybodaeth yn briodol;
 - Sicrhau bod ein gwybodaeth yn cwrdd â gofynion statudol; a
 - Sicrhau bod ein cofnodion hanfodol yn cael eu nodi a'u diogelu yn unol â hynny.

6. Beth fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1 Mae cyllid ar gyfer y prosiect System Rheoli Dogfennau a Chofnodion Electronig (EDRMS) wedi cael ei gymeradwyo'n ddiweddar gan y TGC am 3 blynedd arall. Nid oes angen unrhyw adnoddau ariannol ychwanegol ar gyfer gweithredu'r Strategaeth Rheoli Gwybodaeth, gan fod angen newid mewn diwylliant ac ymddygiad, a gefnogir drwy bolisiau, prosesau, gweithdrefnau a hyfforddiant newydd.

6.2 Mae yna nifer o gamau gweithredu yn y Strategaeth Rheoli Gwybodaeth a fydd yn cael effaith uniongyrchol ar yr holl Swyddogion ac Aelodau, sef

- **Hyfforddiant Gorfodol** - Mae'n ofynnol i'r holl Aelodau a Swyddogion perthnasol ymgymryd â modiwlau e-ddysgu ar y Ddeddf Diogelu Data a Diogelwch Gwybodaeth (oddeutu 30 munud yr un). Bydd opsiynau hyfforddi eraill yn cael eu cyflwyno i'r rhai nad oes ganddynt fynediad i gyfrifiadur.
- **Polisi enwi ffeiliau** - dogfennau i gael eu henwi'n gyson ac i safonau corfforaethol, a thrwy hynny gallu eu hadnabod yn gyflymach ac yn haws.
- **Polisi E-bost** - holl ddeiliaid cyfrif e-bost Cyngor Sir Ddinbych i ddilyn dull y cytunwyd arno ar gyfer rheoli e-bost.
- **Asesiad Effaith Preifatrwydd** - yn cael ei ymgorffori yn y fframwaith rheoli prosiect corfforaethol ac yn orfodol ar gyfer y prosiectau hynny sy'n prosesu data personol.
- **Cyhoeddi gwybodaeth yn rhagweithiol** - bydd angen i bob adran gyhoeddi mwy o wybodaeth trwy Gynllun Cyhoeddiadau'r Cyngor ar gyfer mwy o dryloywder ac i fodloni gofynion statudol Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth:
- **EDRMS** - ymgorffori ymhellach ar draws y Cyngor i ddarparu ymagwedd gyson at ffeilio a storio ffeiliau electronig.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd ar y penderfyniad?

7.1 Mae Swyddog Cydraddoldeb y Cyngor wedi awgrymu bod Asesiadau Effaith yn cael eu cynnal ar y camau gweithredu yn hytrach na'r Strategaeth.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgor Archwilio ac eraill?

8.1 Wrth ddatblygu'r Strategaeth Rheoli Gwybodaeth, rhannwyd fersiwn ddrafft gyda'r budd-ddeiliaid allweddol canlynol ar gyfer sylwadau:

- Pennaeth Cynllunio Busnes a Pherfformiad
- Rheolwr Trawsnewid Busnes a TGCh
- Cyfarwyddwr Corfforaethol - Moderneiddio a Lles
- Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cwsmeriaid
- Aelod Arweiniol Moderneiddio a Pherfformiad
- Cyfreithwyr Cyfreithiol

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1 amherthnasol

10 Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1 Mae'r risgiau o beidio rheoli ein hasedau gwybodaeth yn briodol yn cynnwys:

- Dirwyon – Deddf Diogelu Data yn £500,000
- Niwed i enw da
- Methu â chyflawni effeithlonrwydd
- Methu â chyflawni rhaglen foderneiddio